

Status 2007

Kompetencecenter Prostitution



SERVICESTYRELSEN

Publikationen er udgivet af
Servicestyrelsen
Skibhusvej 52B, 3.
5000 Odense C
Tlf: 72 42 37 00
E-mail: servicestyrelsen@servicestyrelsen.dk
www.servicestyrelsen.dk

Majken Wiingaard
Statusrapport 2007, Kompetencecenter Prostitution
Arbejdsrapport

1. udgave. Kun elektronisk version.

ISBN: 978-87-92031-20-4

Arbejdsrapportet kan downloades på www.servicestyrelsen.dk.

Der kan frit citeres fra rapporten med angivelse af kilde.



Indhold

Kompetencecenter Prostitution.....	5
Indledning.....	5
Generelt om 2007	6
Social- og sundhedsmæssig indsats indenfor prostitutionsfeltet	7
Opsøgende arbejde på massageklinikker.....	7
<i>Screening som forberedelse af det opsøgende arbejde.....</i>	<i>7</i>
<i>Indsats i 2007</i>	<i>8</i>
Det opsøgende arbejde.....	10
1. fase: Den gensidige orientering	11
2. fase: Motivation.....	12
3. fase: Forandring.....	13
<i>Brobygningsaktiviteter i 2007</i>	<i>14</i>
<i>Kontakt til massageklinikker i 2007.....</i>	<i>15</i>
Escort og privat prostitution	18
<i>Samlet antal annoncer i forhold til antal kontakter</i>	<i>19</i>
<i>Geografisk fordeling ifølge annonceteksterne:</i>	<i>19</i>
<i>Kontakt til annoncernes telefonnumre.....</i>	<i>19</i>
<i>Erfaringer fra pilotprojektet.....</i>	<i>20</i>
Telefon- og internetrådgivning for prostituerede og kunder.....	21
<i>Telefonrådgivning for prostituerede og andre berørt af prostitution.....</i>	<i>21</i>
<i>Telefonrådgivning rettet mod prostitutionskunder.....</i>	<i>21</i>
<i>Netbrevkasse via Kompetencecenter Prostitutions hjemmeside.....</i>	<i>22</i>
Psykologpulje	22
Forebyggelse af prostitution blandt unge.....	23
Efteruddannelseskurser.....	23
<i>Indsatsen i 2007</i>	<i>24</i>
<i>Samlet efteruddannelsesuddannelsesaktivitet i 2007.....</i>	<i>25</i>
Vidensproduktion om unge med prostitutionslignende adfærd	25
Metodeudvikling og vidensproduktion.....	27
Den første kontakt til kvinder i prostitution.....	27
Registreringsskemaerne.....	27
Behov for mere viden	27
Øvrige aktiviteter	29
Teater- og bog projekt	29
<i>En bog om livet i prostitution.....</i>	<i>29</i>
<i>Teateropsætning om prostitution.....</i>	<i>29</i>
Forebyggelse af prostitution blandt unge på Balkan.....	29
Planer for 2008	30
Samarbejde med Københavns kommune.....	30
Formidling af viden om prostitutionsfeltet	30



Planlagte efteruddannelsesaktiviteter.....	31
Center mod Menneskehandel.....	31



Kompetencecenter Prostitution

Indledning

I 2005 blev der med regeringens handleplan 'Et andet Liv' taget initiativ til en helhedsorienteret indsats rettet mod prostitutionsfeltet. I den forbindelse fik VFC Socialt Udsatte midler til oprettelse af Kompetencecenter Prostitution, der officielt blev indviet januar 2006. Projektet, der skal udmønte størstedelen af de indsatsområder, der peges på i handleplanen, løber til udgangen af 2008 og har en økonomisk ramme på kr. 45,8 mil.

I 2007 blev de statslige videnscentre fusioneret med Styrelsen for Social Service, hvorfor Kompetencecenter Prostitution siden januar 2007 er været en del af Udsatteenheden i Servicestyrelsen, Socialministeriet (siden Velfærdsministeriet). I foråret 2007 blev der foretaget en intern omstrukturering i Udsatteenheden, der herefter er opdelt i tre faglige områder: Eksklusion, Prostitution & Overgreb og Udførende Socialt Arbejde. Kompetencecenter Prostitutions indsats er dels forankret i Prostitution & Overgreb, dels i Udførende Socialt Arbejde. Den faglige leder af Udførende Socialt Arbejde er samtidig projektleder for Kompetencecenter Prostitution.

Kompetencecenter Prostitution skal være et nationalt center, der fungerer som nøgleaktør på prostitutionsområdet. Centrets viden og kompetencer skal overordnet set medvirke til at forbedre prostitueredes livsvilkår og muligheder for at komme ud af prostitution samt forebygge, at udsatte unge indgår i prostitutionslignende relationer. Indsatsen skal dog også rettes mod prostituerede, som ikke lige her og nu ønsker at komme ud af prostitution.

Kompetencecenter Prostitutions faglige kerneaktiviteter ligger indenfor fem overordnede indsatsområder:

- *Social- og sundhedsmæssig indsats indenfor prostitutionsfeltet:* opsøgende arbejde blandt prostituerede, telefon- og internetrådgivning, psykologhjælp, brobygning mellem prostituerede og sociale myndigheder eller sundhedsvæsen.
- *Vidensproduktion* indenfor alle dele af prostitutionsområdet, som dels kan give fagfolk viden og kompetencer indenfor området, dels kan bidrage til et sikkert fagligt fundament for udmøntning af lovgivning og forvaltning på området.
- *Udvikling af metoder i det sociale arbejde*, der dels kan kvalificere det sociale arbejde, der udføres i Kompetencecenter Prostitution, dels kan bidrage til den generelle metodeudvikling i det sociale arbejde.
- *Rådgivning og vejledning af kommuner* og andre instanser som kan bidrage til, at de yder en kvalificeret og helhedsorienteret sagsbehandling for prostituerede i de enkelte kommuner.
- *Efteruddannelse af personale, der arbejder med udsatte unge* på døgninstitutioner m.v. for at sikre, at færre unge indgår i prostitutionslignende relationer, og herved forebygge prostitution.

Denne rapport beskriver indsats og resultater, som Kompetencecenter Prostitution har opnået i 2007. Formålet er at give Velfærdsministeriet et løbende billede af projektet og dets fremdrift.

I statusrapporten for 2007 redegøres for Kompetencecenter Prostitutions social- og sundhedsmæssige indsats indenfor prostitutionsfeltet: det opsøgende arbejde rettet mod massageklinikker og de metodiske erfaringer, som Kompetencecenter Prostitution har gjort undervejs. Også kontakt til kvinder indenfor escort- og privat prostitution samt Kompetencecenter Prostitutions telefon- og internetrådgivning beskrives. I afsnittet 'Forebyggelse af prostitution blandt unge' beskrives efteruddannelsen af personale, der arbejder med udsatte unge samt vidensproduktion indenfor



området. Desuden indeholder rapporten et afsnit om vidensproduktion og metodeudvikling indenfor prostitutionsfeltet. Statusrapporten beskriver også de øvrige aktiviteter, Kompetencecenter Prostitution har varetaget i 2007 ligesom planerne for 2008 skitseres.

Generelt om 2007

2007, der er Kompetencecenter Prostitutions andet år, har været præget af implementering af de mange aktiviteter, der blev igangsat i 2006, samt af videreudvikling og udvidelsen af centrets arbejdsområde.

Opsøgende arbejde i prostitutionsmiljøet er krævende – både fagligt og personligt. For at styrke arbejdet er de opsøgende medarbejdere i 2007 påbegyndt første del af en psykoterapeutisk uddannelse. Uddannelsen, der varetages af Gråbrødre Institutet, er forankret i et humanistisk og eksistentielt menneskesyn og er psykodynamisk orienteret. Gennem den 2-årige basisuddannelse styrkes medarbejdernes evne til at skabe relationer og til åben kommunikation, hvorved deres handlemuligheder i det sociale arbejde øges.

I 2006 etablerede Kompetencecenter Prostitution samarbejdsrelationer til en lang række aktører. Dette samarbejde, der blandt andet indbefatter politi og Reden International¹, er fortsat i 2007.

Derudover er der etableret et tættere samarbejde med landets kommuner og i særdeleshed med Københavns Kommune, hvor Kompetencecenter Prostitution deltager i Samarbejdsudvalg om Prostitution. Udvalgets formål er vidensdeling og netværksopbygning mellem de organisationer og tilbud, der beskæftiger sig med prostitutionsfeltet.

¹ Tidligere Reden STOP-Kvindehandel

Social- og sundhedsmæssig indsats indenfor prostitutionsfeltet

Opsøgende arbejde på massageklinikker

De socialfaglige medarbejdere i Kompetencecenter Prostitution udfører uopfordret, opsøgende arbejde på massageklinikker. Forinden forgår der et grundigt forarbejde i form af afdækning af klinikker og andre prostitutionsarenaer i et givent lokalområde, kaldet screening. Klinikkerne opspores primært via avisannoncer og på nettet.

Formålet med det opsøgende arbejde er at forbedre de sociale og sundhedsmæssige forhold for de prostituerede, reducere de skadelige følger af prostitution samt motivere til prostitutionsophør. I forhold til de borgere, der ønsker hjælp til prostitutionsophør, iværksættes en helhedsorienteret social indsats, der bl.a. indebærer brobygning til relevante myndigheder.

Socialt opsøgende arbejde er uhyre tidskrævende. Der er som udgangspunkt tale om besøg uden forudgående aftale, og uanset grundig forberedelse kan det vise sig, at besøget er forgæves. Også i de tilfælde, hvor der er prostituerede på klinikken, kan der fremkomme lang ventetid, mens den prostituerede servicerer kunder.

Det varierer, hvordan medarbejderne bliver modtaget på de enkelte klinikker. Nogle steder bliver de mødt af stedets ejer, andre er det en telefondame, der åbner døren, og atter andre steder er det den prostituerede, som den opsøgende medarbejder møder ved første besøg. De klinikker, som ikke ønsker besøg, får tilbudt Kompetencecenter Prostitutions infomappe, der bl.a. indeholder materiale om Kompetencecentrets tilbud, sundhedsmæssig vejledning, folder fra Skat o.l. Noget af materialet foreligger på flere sprog. Hvor det skønnes relevant, vender medarbejderen på et senere tidspunkt tilbage til klinikken i håb om denne gang at have ramt et mere belejligt tidspunkt. Også klinikker, der har flere prostituerede tilknyttet, vil medarbejderen typisk vende tilbage til på et senere tidspunkt.

I de tilfælde, hvor medarbejderen inviteres ind på klinikken, vil der i første samtale mellem medarbejder og den prostituerede typisk gives generel information om støttemuligheder og om prostitutionssikker adfærd. Som en hjælp i samtalen medbringer medarbejderen en taske, der blandt indeholder forskellige pjecer og kondomer i flere størrelser. Afhængigt af borgernes behov og ønske samt medarbejdernes faglige vurdering træffes der aftale om evt. genbesøg.

Screening som forberedelse af det opsøgende arbejde

Screening er en vigtig del af forberedelsen til det opsøgende arbejde. Formålet er at afdække målgruppen og prostitutionsmiljøet samt kortlægge potentielle samarbejdspartnere.

Ved screening tager de opsøgende medarbejdere ikke kontakt til målgruppen, men observerer og afdækker alene prostitutionsfeltet i det givne geografiske område.

Kompetencecenter Prostitution har organiseret den geografiske afgræsning af screeningen svarende til kommuneinddelingen. Herved sikres, at Kompetencecenter Prostitution kan give kommunerne den nødvendige viden og sparring, som der er behov for i deres arbejde med at opfylde forventningerne i 'Vejledning om formål og andre generelle bestemmelser i serviceloven'.

Screening består af følgende elementer:

Klinikker og andre prostitutionsarenaer i området

Disse opfanges via gennemgang af annoncer i Ekstra Bladet, hjemmesider o.l. under hensyn til, at der er regionale forskelle på, hvordan klinikker annonceres. Ind til videre har Kompetencecenter Prostitution ikke foretaget en egentlig registrering af barer o.a., hvor der kan foregå prostitution.

Efterhånden, som medarbejderne får mere kendskab til prostitutionsmiljøet i det givne område, vil de få kendskab til de øvrige indendørsarenaer, hvor der foregår prostitution. Dertil kommer, at der bør dannes et generelt billede af prostitutionsmiljøet i det pågældende område: inklusiv eksempelvis rasteplasser, parker o.l. hvor prostitution finder sted.

Samarbejdspartnere registreres

I forbindelse med screeningen foretages en registrering af samarbejdspartnere, der inddeles i følgende kategorier:

1. Kommunen kontaktes mhp. et fællesmøde for gensidig information, evt. samarbejdsaftale o.l. . Derudover screenes lokalområdet for sociale-, sundhedsmæssige og øvrige tilbud af relevans for socialt arbejde indenfor prostitutionsfeltet.
2. Ligeledes kontaktes rådgivninger, institutioner o.l., som man forventer at få samarbejde med eller henvise til.
3. Øvrige tilbud, der forventes at indtage en mere perifer rolle i forhold til prostitutionsfeltet, registreres alene.

Når screeningen er tilendebragt planlægges det egentlige opsøgende arbejde på massageklinikkerne o.l..

Indsats i 2007

Ved slutningen af 2006 havde Kompetencecenter Prostitution foretaget screening for massageklinikker og andre steder, hvor der foregår prostitution, i 32 af landets kommuner. Dette arbejde er fortsat i 2007, og der er nu screenet i 96 af landets 98 kommuner. I 60 ud af de 96 kommuner er der fundet massageklinikker o.l., i 36 kommuner er det ikke tilfældet. I de kommuner, hvor der er fundet massageklinikker, er der foretaget et systematisk, opsøgende arbejde.



Det opsøgende arbejde

Et væsentligt formål med det opsøgende arbejde er at få en tættere kontakt til prostituerede med henblik på at motivere og støtte disse til prostitutionssophør. Disse samtaler kommer typisk i stand i forbindelse med det opsøgende arbejde rettet mod massageklinikker.

Kontakten til den enkelte prostituerede varierer afhængigt af den enkelte kvindes behov, hvorfor der ikke er tale om én men om mange kontaktformer. Uanset dette opererer Kompetencecenter Prostitution med en model for kontakten, som kan inddeles i tre faser: kontakt og gensidig orientering, motivationsfase samt forandringsfasen. I praksis er det vanskeligt at adskille de enkelte faser ligesom forløbet ikke foregår lineært men i spring. Modellen er derfor ikke en fast fremgangsmåde for arbejdets udførelse men er udviklet for at skærpe medarbejdernes opmærksomhed på det processuelle i deres kontakt med den enkelte kvinde².

1. fase: Kontakt og gensidig orientering

Den første kontakt på massageklinikken. Her informeres som Kompetencecenter Prostitution, støttemuligheder m.v. og der ydes rådgivning om bl.a. prostitutionssikker adfærd. Afhængig af den prostitueredes ønsker og medarbejdernes vurdering aftales genbesøg.

Denne fase kan løbe over få samtaler.

2. fase: Motivation

Her drøftes kvindens livssituation nærmere, hendes ønsker til ændring, konkrete støttemuligheder og der laves eventuelt aftaler om forhold, som medarbejderen skal undersøge inden næste besøg.

Denne fase forløber typisk over længere tid, og betegnes som 'forløb'.

I anden fase overvejes løbende, hvorvidt møderne/samtalerne er konstruktive eller ej. I denne forbindelse bør det overvejes, hvad formålet med samtalen er – for kvinden og for medarbejderen, ligesom der bør være tale om en form for fælles udviklingsproces, hvor de to parter forsøger at forstå hinandens synspunkter og perspektiver med henblik på på sigt at formulere en fælles målsætning og strategi, der kan hjælpe kvinden med at opnå den forandring, hun ønsker.

3. fase: forandring

I denne fase foretages en egentlig brobygning til andre (offentlige) myndigheder, typisk kommune. I det omfang borgeren ønsker det, kan medarbejderen deltage i møder med myndigheden, hvor opgaven bliver at bidrage til at optimere dialogen mellem borger og myndighed. Kompetencecenter Prostitution kan fx oplyse om lovgivning på området og om risici forbundet med prostitution. Prostitution er ofte tabubelagt, hvorfor en opgave for Kompetencecenter Prostitution også kan være at hjælpe med at italesætte dette.

I denne fase sker der en væsentlig forandring af Kompetencecenter Prostitutions opgaveindhold. Borgerens hjælp til prostitutionssophør er, hvor kontakten er etableret, primært en kommunal opgave. Det er kommunerne, der har såvel myndighedsansvar som tilbud, der konkret kan støtte den prostituerede. Uanset dette kan det være hensigtsmæssigt, at Kompetencecenter Prostitution bevarer kontakten til den pågældende borger i prostitution; også efter at denne har taget kontakt til kommune

² Begrebet 'kvinde' benyttes her synonymt med kvinde, der prostituerer sig.

for støtte til prostitutionsophør. I den udstrækning dette finder sted, er det vigtigt, at der laves en klar samarbejdsaftale mellem borger, kommune og Kompetencecenter Prostitution omkring opgavefordeling m.v.

Nedenfor uddybes de enkelte faser.

1. fase: Kontakt og gensidig orientering

Den indledende kontakt

Før kontakten etableres, orienterer medarbejderen sig om klinikken. Det sker typisk fra bilen, hvor medarbejderen sidder og holder øje med klinikken. Hvis der er kunder, venter medarbejdere til der er ledigt. Der er tale om en balance for medarbejderen – på den ene side behovet for at kunne holde øje med klinikken, på den anden side skal hun ikke skræmme potentielle kunder væk. De socialfaglige medarbejdere har klare etiske overvejelser, når de venter uden for klinikken. Her foretages en praktisk afvejning, her tænkes i etiske hensyn til kunderne og naboer til klinikken, der ikke skal generes unødigt, ligesom de prostituerede ikke ved medarbejderens tilstedeværelse skal begrænses i deres indtjeningsmulighed.

Præsentation

Når medarbejderen formoder, den prostituerede er ledig, ringer eller banker hun på klinikkdøren. Mange klinikker har et kamera ved hoveddøren, hvorfor medarbejderen er meget bevidst om ansigtsmimik og øvrige kropssprog. Når døren åbnes, præsenterer medarbejderen sig: navn, at hun kommer fra Kompetencecenter Prostitution, og kort om, hvad Kompetencecenter Prostitutions tilbud går ud på. Fremvisning af visitkort har vist sig hjælpsomt i forhold til kontaktetablering, ligesom fremvisning af Kompetencecenter Prostitutions infomappe kan benyttes i kontaktetableringen.

Når døren til klinikken bliver åbnet foretager medarbejderne en hurtig vurdering af personen og hvilken type præsentation, der skønnes hjælpsomt i forhold til at skulle etablere en kontakt. En af de overvejelser, medarbejderne foretager, er, hvilke af Kompetencecenter Prostitutions tilbud, kvinden vil finde mest relevant. I nogle situationer skønnes det fx mest relevant at introduceres temaet 'sikker sex', i andre 'skadesvirkning og psykologordning'.

Erfaringen viser, at det ikke så meget er de ord, den enkelte medarbejder benytter, der betinger, hvorvidt medarbejderen inviteres ind på klinikken eller ej men snarere mimik, påklædning og stemmeleje samt ikke mindst tilfældige faktorer som fx lavt kundebesøg.

Der er forskellige opfattelser af, hvilke tidspunkter for det opsøgende arbejde, der er bedst, bl.a. afhængigt af de regionale forskelle. I nogle områder skønnes det oftest at være om formiddagen, i andre om eftermiddagen eller om aftenen.

Den første samtale

Formålet med den første samtale med borgere i prostitution er at

- udbrede kendskabet til Kompetencecenter Prostitution i prostitutionsmiljøet
- præsentere Kompetencecenter Prostitutions tilbud
- skabe kontakt til borgere i prostitution
- få mulighed for og anledning til genbesøg.

Medarbejderen opfatter sig selv som gæst på klinikken og agerer i forhold til dette. Hun starter typisk med lidt small talk, kommenterer de fysiske rammer el. l. Måske bliver medarbejderen inviteret på en



rundvisning; så bliver der kommenteret på det. Ofte bliver der budt på en kop kaffe, der ligesom small talk om fx vejret, kommer til at fungere som en slags 'fælles tredje'.

I det opsøgende arbejde benytter medarbejderen small talk som en bevidst metode til at skabe tryk og samt signalere interesse for borgeren i prostitution. Small talk benyttes ligeledes til at afdække den prostitueredes interessefelt, som medarbejderen kan komme ind på i den efterfølgende egentlige samtale. I forbindelse med opsøgende arbejde bliver small talk en metode til at indlede en samtale på, som kræver opmærksomhed og empati.

At afslutte et besøg

Det er typisk medarbejderen, der beslutter, hvornår samtalen skal afsluttes. Kommer der en kunde, kan det være den naturlige anledning til afrunding. Det er medarbejdernes erfaring, at en samtale max. bør have en times varighed. Både af hensyn til den prostituerede og til dem selv. Temaerne under samtalen er typisk svære og krævende – både for borgeren i prostitution at fortælle om, men også for medarbejderen at skulle lytte og forholde sig til. Efter ca. 1. times samtale opleves en afmatning, samtalen begynder at gå i ring, og progressionen svækkes.

Det er vigtigt, at medarbejderen afslutter samtalen på en måde, der kan åbne op for fortsat kontakt. Derfor forsøger medarbejderen, hvor det skønnes relevant, at lave en ny aftale fx om to uger, ligesom formålet med genbesøget præciseres.

2. fase: Motivation

Klinikken som mødested

Samtalen på en klinik er karakteriseret ved, at denne når som helst kan blive afbrudt af en kunde, som kvinden skal servicere. Det er medarbejdernes indtryk, at den prostituerede langt hen af vejen kan 'hoppe' ind og ud af de forskellige scenarier: det seksuelle samvær med kunden og samtalen med den socialfaglige medarbejder. Der er dog eksempler på, at den prostituerede har været så følelsesmæssigt påvirket af samtalen, at medarbejderen ikke fandt det etisk forsvarligt, at samtalen foregik på klinikken, med det krav om kundeservicering, der latent findes.

At samtalen foregår på klinikken kan således give nogle begrænsninger i form af afbrudte samtaler, ligesom det kan skønnes urimeligt overfor kvinden at stimulere til samtale om meget følsomme temaer under de givne rammer. På den anden side betyder de fysiske rammer, at fokus bliver fastholdt på prostitution og de affødte problemer, denne kan give.

Det er en generel opfattelse blandt medarbejderne, at det at møde kvinderne i prostitutionsmiljøet hjælper med at holde fokus på prostitutionen og de problemer og gener, denne måtte medføre. Samtidig svækker det medarbejdernes magtposition, hvilket også vurderes som en fordel. Medarbejderne anfører dog også situationer, hvor der er betydelig ulempe ved at møde kvinden på klinikken. Derfor sker det også, at møderne foregår i Kompetencecenter Prostitutions lokaler eller i kvindens hjem.

Mødet mellem medarbejder og prostitueret er også et møde mellem system og livsverden, hvor systemet, med dens logik og krav om progression, støder sammen med livsverdenen med dens kaos, subjektivitet og strukturløshed. Medarbejderen skal konstant balancere mellem disse to tilgange. På den ene side være åben og empatisk i forhold til kvindens fortælling og ønsker. På den anden side være resultatorienteret.



I løbet af samtalen foretager medarbejderen en konkret afvejning mellem at skabe kontakt til den prostituerede og holde fast i formålet med samtalen. Medarbejderen balancerer på en line mellem kontaktskabelse og krav om et konkret udbytte af samtalen.

De temaer, der typisk berøres under samtalerne, er kvindernes dobbeltliv, familieforhold, lovgivning og kontakt til socialforvaltningen. Det varierer fra samtale til samtale i hvor høj grad temaet 'sikker sex' berøres. Nogle borgere i prostitution har et stort ønske om at få mere viden på området, andre ikke. Derudover kan temaet i vise situationer mere fungere som et dialogredskab (hvor det fungerer som et 'fælles tredje') end som et egentligt rådgivningstema.

Asymmetri i kontakten

At møde en borger på en massageklinik adskiller sig fra mange andre scener, hvor socialarbejder og borger interagerer.

Hvor medarbejderen forsøger at agere 'den høflige gæst', agerer borgeren i prostitution 'den gode værtinde', der typisk byder på kaffe og som også på anden måde ønsker, at klinikken fremstår som et godt sted for såvel "medarbejdere" (borgere i prostitution) som kunder.

På massageklinikken tager medarbejderen ansvar for, at der bliver aftalt 'spilleregler' under besøget. Hvor skal hun sidde, hvad hvis der kommer kunder m.v. På denne måde bliver forholdet mellem gæst og vært hurtigt forrykket i løbet af samtalen.

Uanset Kompetencecenter Prostitutions tilgang til det sociale arbejde, er der tale om en asymmetrisk magtrelation. Magten viser sig bl.a. ved, at det er medarbejderne, der har retten til at definere, om de vil stille deres viden til rådighed, at medarbejderen via sin professionelle uddannelse og viden har højere status, og at medarbejderen er bærer af den samfundsskabte holdning til, hvad der er normalt og unormalt. Dette asymmetriske magtforhold vil borgeren i prostitution forholde sig strategisk overfor.

Det er medarbejdernes oplevelse, at mange borgere i prostitution gerne vil tale om problemer hentet fra deres private sfære; også ved det første møde. Måske skal man ikke så meget undre sig over, hvorfor borgere i det første møde ikke ønsker at lukke en fremmed socialarbejder ind i hendes private rum – men snarere, hvorfor der er så relativt mange borgere i prostitution, der vælger at fortælle den opsøgende medarbejder om meget personlige og vanskelige forhold i deres livssituation, ved Kompetencecenter Prostitutions første, uopfordrede besøg på massageklinikken.

Det er vigtigt at vær opmærksom på, at der er store (kultur)forskelle mellem, hvad den enkelte definerer som henholdsvis offentlig, personlig og privat. Som medarbejder er det vigtigt, ikke at tage afsæt i egne grænser, men være åben for, at det, mange i øvrigt vil finde grænseoverskridende at tale om, kan forekomme normalt i et prostitutionsmiljø.

3. fase. Forandring.

Kompetencecenter Prostitution definerer sig selv om en brobyggende organisation, der skal formidle kontakt mellem borgere i prostitution og andre myndigheder bl.a. indenfor det sociale og sundhedsfaglige område. Kompetencecenter Prostitutions rolle bliver her at støtte borgeren i mødet med fx sagsbehandleren. Under mødet kan Kompetencecenter Prostitutions medarbejder have en vigtig funktion i form af at hjælpe såvel sagsbehandler som borger i at strukturere problemet.

En forudsætning for, at Kompetencecenter Prostitution kan deltage som brobygger i mødet mellem borger og kommune er, at prostitutionen italesættes. Derudover indebærer rollen, at den socialfaglige medarbejder

- støtter borgeren, 'oversætter' og forklarer lovgrundlag m.v.

- servicer de to parter fx ved at give faktuel viden om prostitution
- hjælper med at sikre, at alle forhold 'kommer i spil'.

I den konkrete situation skal der foretages en individuel afvejning, der på den ene side sikrer, at kommunen fastholdes som den (sags)ansvarlige part. På den anden side støtter op om dialogen, så borgeren ikke vælger system-kontakten fra.

Uanset hjælp til borgere, der ønsker at ophøre med at prostituere sig, som udgangspunkt er en kommunal opgave, kan Kompetencecenter Prostitutions fortsatte kontakt til kvinden være en væsentlig støtte for hende.

Derfor kan det forventes, at der bliver tale om lange perioder, hvor kvinden både har kontakt til kommune og til Kompetencecenter Prostitution.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at en borger i prostitution qua den stemping, der findes i samfundet, i praksis kan være frataget de muligheder, som normalt forbindes med velfærdssamfundet. Eksempelvis kan det være vanskeligt at søge om friplads til sit barn af angst for, at prostitutionen 'kommer frem'. I sådanne situationer har Kompetencecenter Prostitution en opgave i forhold til at sikre, at kvinden har de samme rettigheder som øvrige borgere.

Brobygningsaktiviteter i 2007

I 2007 har de socialfaglige medarbejdere deltaget som brobyggere ved i alt 102 samtaler. Samtalerne har primært haft socialt, sundhedsmæssig eller arbejdsmarkedsrelateret indhold, og hovedparten af brobygningsaktiviteterne har haft et sigte mod at støtte kvinderne til prostitutionsophør og/ eller forbedring af deres sociale og sundhedsmæssige forhold. Ved 21 af brobygningsmøderne, heraf 14 møder med Skat, har fokus været registrering af prostitutionsindtægt og anden støtte til lovliggørelse af kvindernes indtægt ved prostitution.

Der er samlet foretaget brobygning til 19 sociale tilbud, svarende til 19 %. Heraf har 10 møder været med kommunal socialforvaltning.

Der har i alt været afholdt 36 møder, svarende til 35 %, omkring arbejdsmarkeds og/eller økonomiske forhold. Heraf udgør møder med Skat 14 og jobcentre 10.

Brobygning i forhold til sundhedsmæssige tilbud udgør i alt 36, svarende til 35 %, hvoraf kontakt til sygehus udgør 26.

Derudover er der 6 gange foretaget brobygning til politiet og i 5 tilfælde til Udlændingetjenesten.



Oversigt over brobygningssamtaler

		Antal
<i>Sociale tilbud</i>	Socialforvaltningen	10
	Krisecenter	2
	Reden International	4
	Andet	3
Sociale tilbud i alt		19, svarende til 19 %
<i>Sundhed</i>	Misbrugsbehandling	3
	Sygehus	26
	Praktiserende læge	3
	Andet	4
Sundhedstilbud i alt		36, svarende til 35 %
<i>Arbejdsmarked/økonomi</i>	Skat	14
	Jobcentre	10
	A-kasse	3
	Arbejdsdirektorat	3
	Fagforening	2
	Revisor	2
	Andet	2
Arbejdsmarked/økonomi i alt		36, svarende til 35 %
<i>Andre</i>	Politi	6
	Udlændingesservice	5
Andre i alt		11, svarende til 11 %
Brobygningssamtaler i alt		102 (100 %)

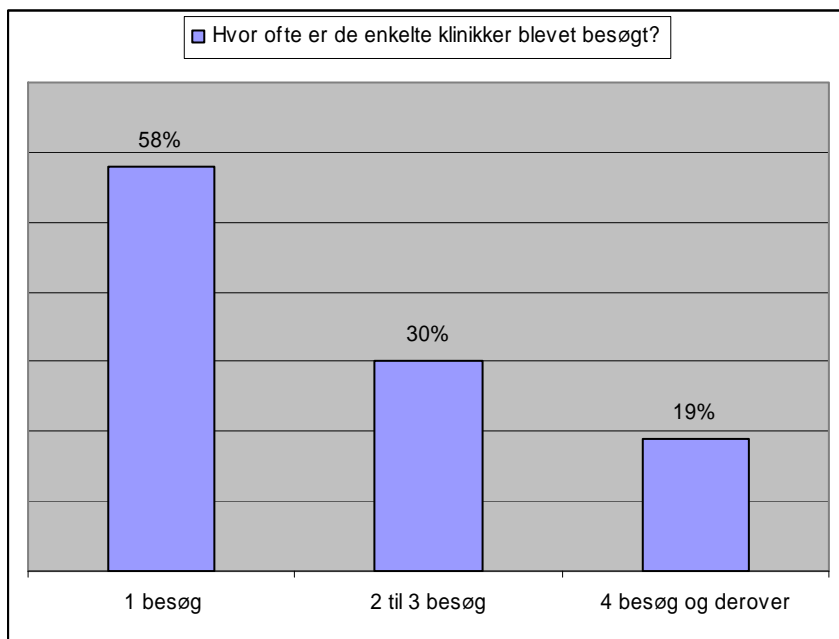
Kontakt til massageklinikker i 2007

I alt har de socialfaglige medarbejdere i 2007 foretaget opsøgende arbejde rettet mod massageklinikker 737 gange.

Besøgene fordeler sig på 308 forskellige massageklinikker. Ofte er den enkelte klinik besøgt flere gange.

Over halvdelen (58 %) af klinikkerne er blevet kontaktet 1 gang. En tredjedel eller 30 % er kontaktet 2-3 gange, og hver femte klinik svarende til 19 % er kontaktet 4 eller flere gange.





$N = 308$ massageklinikker³

I en opgørelse⁴, foretaget af Servicestyrelsen, beregnes det samlede antal massageklinikker i Danmark til mindst 800. Kompetencecenter Prostitution har i 2006 og 2007 i alt opsøgt 499 eller 62 % af disse.

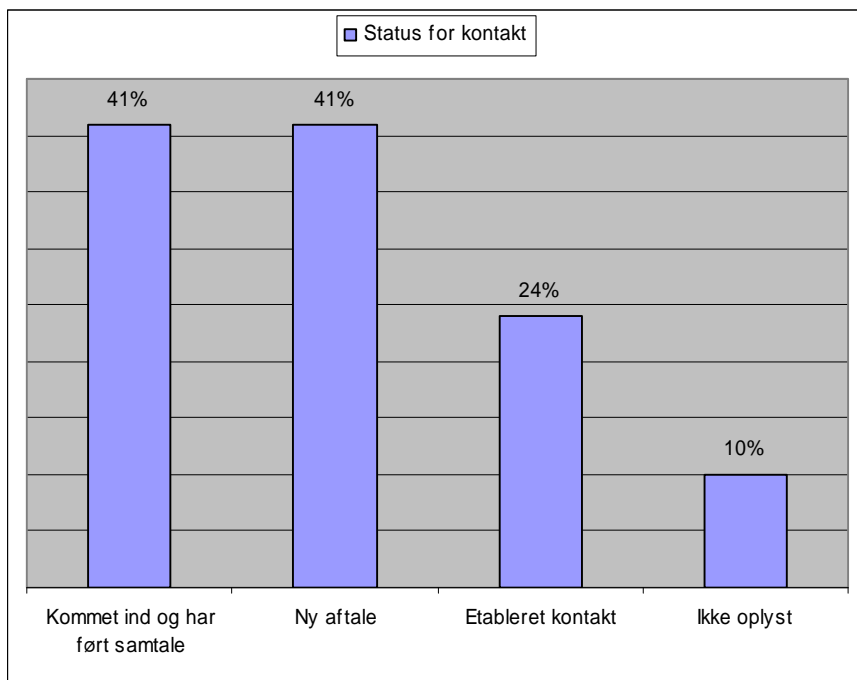
3 ud af 4 af Kompetencecenter Prostitutions kontaktforsøg lykkes. Hver fjerde kontaktforsøg til en massageklinik er forgæves. I 535 tilfælde kom medarbejdere i kontakt med massageklinikken, 202 forsøg var forgæves.

Resultatet af de 535 gange kontaktforsøg, der lykkedes, fordeler sig således:

1 218 tilfælde, svarende til 41 %, er medarbejderen blevet inviteret ind på massageklinikken og der er ført en samtale. I 131 tilfælde, svarende til 24 %, har der været en begrænset kontakt mellem Kompetencecenter Prostitution og massageklinikken. Denne kontakt har typisk bestået i, at den socialfaglige medarbejder har afleveret sit visitkort og Kompetencecenter Prostitutions mappe med brochurer. Det sker ofte, at der aftales et nyt besøg; dette er sket i 218 tilfælde svarende til 41 %.

³ Antallet dækker også opsøgende arbejde rettet mod private hjem, hvor der foregår prostitution.

⁴ Tallet er fremkommet på baggrund af Mogens Holm Sørensens opgørelse af prostitutions omfang og former, Servicestyrelsen 2007.



N = 535

*summer op til mere end 100 %, da der er mulighed for flere handlinger på besøget.

Fordeling mellem kontaktformer i 2007

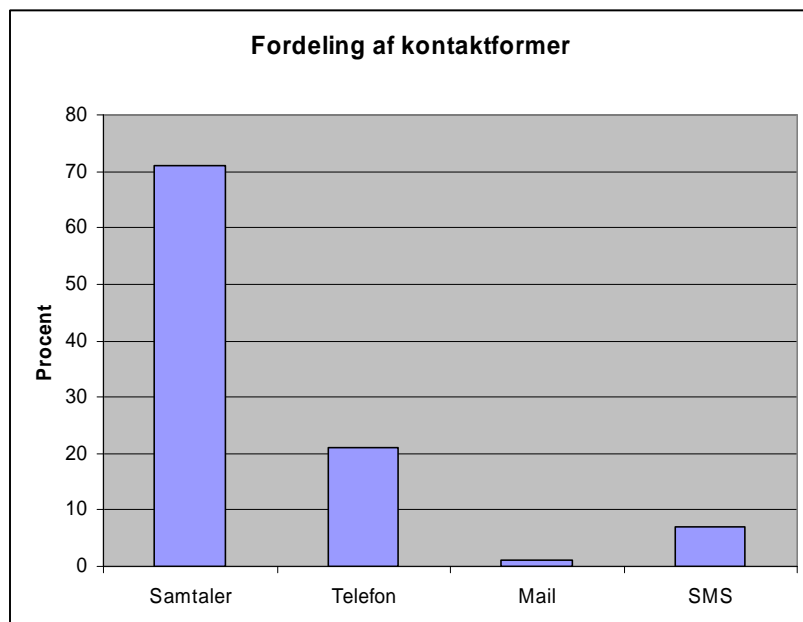
I 2007 har de socialfaglige medarbejdere gennemført længerevarende samtaler med i alt 180⁵ forskellige prostituerede. Samtalerne drejer sig ofte om problemer forbundet med prostitution og om den prostitueredes sociale og psykiske forhold. I alt har Kompetencecenter Prostitution i 2007 gennemført 378 samtaler eller haft anden tæt kontakt med prostituerede.

Kontakterne har primært bestået af samtaler mellem den socialfaglige medarbejder og kvinden, der prostituerer sig, men også dialog via telefon, mails og SMS er benyttet.

Der er i alt gennemført 274 samtaler 'ansigt til ansigt' med prostituerede, hvilket svarer til 71 % af den samlede kontakt. Der har været foretaget 74 telefonsamtaler svarende til 21 % af kontakterne.

Derudover har der 6 gange, svarende til 1 %, været kontakt via mails samt været gennemført 24 SMS-dialoger svarende til 7 %.

⁵ Mogens Holm Sørensen anslår, at der er mere end 3.278 personer i Danmark, der prostituerer sig på en massageklinik. Servicestyrelsen 2007.



N = 378 kontakter

Escort og privat prostitution

Udover det opsøgende arbejde rettet mod massageklinikker har Kompetencecenter Prostitution i 2007 foretaget en særlig indsats rettet mod escort og privat prostitution, prostitutionsformer som er kendetegnet ved ikke at foregå på en massageklinik. Ved escort opsøger kvinden typisk kunden på hotel eller i hendes hjem. Privat prostitution foregår i kvindens eget hjem. De valgte betegnelser er dem, kvinderne selv benytter, når de annoncerer.

Kompetencecenter Prostitutions indsats i forhold til privat og escort prostitution har karakter af et pilotprojekt, der skal danne udgangspunkt for videreudvikling af metoder og strategi i forhold til denne del af prostitutionsbranchen, samt drøftelse af prioritet i forhold til andre opgaver. Pilotprojektet indeholdt dels en screening af dette prostitutionsfelt, dels kontakt til prostituerede.

Formålet med screeningen var dels at få et indtryk af omfanget af escort og af privat prostitution, dels foretage en systematisk registrering, for at få overblik over hvem og hvor mange kvinder, der er blevet kontaktet i forbindelse med pilotprojektet. Formålet med den opsøgende telefoniske indsats i forhold til escort/privat branchen var at give kvinderne et kendskab til Kompetencecenter Prostitutions eksistens og tilbud. Dette svarer til indsatsen under 1. fase i det opsøgende arbejde rettet mod massageklinikker.

Der er over en periode på 3 måneder foretaget screeninger af Ekstra Bladet, samt af Internettets sexsider. Screeningerne er foretaget på forskellige ugedage med en til to ugers mellemrum. Et fortsat overblik over dette prostitutionsfelt er krævende; blandt andet på grund af den store udskiftning af telefonnumre i branchen.

Der er ved screeningerne kun medtaget annoncer, hvor det er kvinder, der sælger sex.

Annoncer, der har omtalt mænd eller par, er udeladt ud fra en beslutning om, at mandlig prostitution skal udredes særskilt på et senere tidspunkt.



Samlet antal annoncer i forhold til antal kontakter

Ved screeningen blev der registreret 251 annoncer. Antallet fordeler sig mellem 185 annoncer for escort og 66 for privat prostitution.

Ud af de 185 annoncer for **escort** blev 119 fundet via Ekstra Bladet, 6 er fundet på Internettet.

Ud af de i alt 185 annoncer, er 121 svarende til 65 % blevet kontaktet

Ud af de i alt 66 **private** annoncer blev 64 fundet via Ekstra Bladet, 2 blev fundet på internettet. Ud af de i alt 66 annoncer er 31, svarende til 47 %, blevet kontaktet

Geografisk fordeling ifølge annonceteksterne:

Annoncerne angiver, hvilket område der dækkes, og kan derfor inddeles i forhold til de tre områder Kompetencecenter Prostitution hver især dækker.

Team Øst: Region Hovedstaden

Team Midt: Region Sjælland og Syddanmark

Team Vest: Region Midt- og Nordjylland

For **escort prostitution** fordeler tallene sig således:

Team Øst: 88 annoncer, svarende til 48 %

Team Midt: 32 annoncer, svarende til 18 %

Team Vest: 43 annoncer, svarende til 23 %

Ukendt lokalitet: 22 annoncer, svarende til 11 %

For **privat prostitution** fordeler tallene sig således:

Team Øst: 23, svarende til 35 %

Team Midt: 13, svarende til 20 %

Team Vest: 15, svarende til 23 %

Ukendt lokalitet: 15, svarende til 22 %

Kontakt til annoncerens telefonnumre

Samtaler

Inden for den afsatte tidsperiode har det ikke været muligt at kontakte alle, der blev registreret i forbindelse med screeningen. I alt er 152, svarende til 60 %, blevet kontaktet. Ud af de 152 kontaktforsøg har de 62 ført til en samtale svarende til 41 %.

Der har været ført 34 samtaler med telefonpassere (55 %), 25 samtaler med kvinder indenfor escort (40 %), og 3 samtaler med kvinder indenfor privat prostitution (5 %).

Der har i nogle tilfælde været tale om, at de socialfaglige medarbejdere direkte blev afvist. Dette er sket 1 gang af en privat prostitueret og 12 gange af kvinder i escort. Antal afvisninger svarer til 8 % af alle kontaktede. Af de i alt 13 afvisninger var 2 kvinder benægtende overfor at være involveret i prostitution.

Samlet set har de 152 kontakter ført til i alt 28 samtaler.



Samtalernes indhold

Den socialfaglige medarbejder indledte typisk samtalen således:

” Hej – jeg hedder [fornavn] og jeg ringer fra Kompetencecenter Prostitution. Vi tilbyder.....”

Derefter fortalte medarbejderen, at Kompetencecenter Prostitution tilbyder anonym rådgivning, at centret ikke samarbejder med andre myndigheder – og at alt, hvad de erfarer, er omfattet af tavshedspligt. Kompetencecenter Prostitutions rådgivningstilbud blev eksemplificeret ved temaer som: sikker sex, lovgivning, gratis psykologhjælp og bisidderollen i forhold til myndighederne. De berørte emner i samtalerne var: Sikker sex, dobbeltliv, skadevirkninger, skat samt kvindernes sikkerhed.

I 2 tilfælde blev der i forlængelse af en samtale skrevet en e-mail. Det drejede sig dels om en kvinde i prostitution, dels en telefonpasser, der ønskede skriftlig information om Kompetencecenter Prostitutions tilbud.

SMS beskeder

Hvor telefonen ikke blev taget, blev der blevet sendt SMS og – hvor det var muligt – desuden indtalt en telefonbesked.

Der blev i alt indtalt 7 beskeder på privat telefonnumre og 30 på escort telefonnumre.

Beskedens indhold var en kort præsentation af Kompetencecenter Prostitution og dets tilbud. Beskeden blev sendt på følgende 3 sprog: Dansk, tysk og engelsk.

På dansk var ordlyden som følger:

”Kompetencecenter Prostitution tilbyder anonym rådgivning – personligt, telefonisk eller på internettet – om bl.a. sikker sex, lovgivning og andre forhold. Vi har tavshedspligt. Læs mere på www.kcprostitution.dk”

Det vides ikke, hvorvidt kvinderne efterfølgende har kontaktet Kompetencecenter Prostitution; bl.a. har de kunnet benytte telefonrådgivningen.

Toilettasker

Som en del af pilotprojektet blev der udviklet en toilettaske indeholdende brochurer for Kompetencecenter Prostitution, samt visitkort fra det team, der dækker det pågældende geografiske område.

Toilettasken, der har et anonymt udseende, indeholder desuden kondomer i forskellige størrelser og glidecreme.

Under telefonsamtalen med en kvinde i prostitution eller en telefonpasser, tilbød medarbejderne at sende kvinden en toilettaske. Denne blev sendt i en anonymt udseende konvolut uden angivelse af afsender og med adressen skrevet med håndskrift.

3 kvinder indenfor privat prostitution og 6 indenfor escort prostitution, svarende til 6% af de kontaktede, tog imod tilbuddet om at få tilsendt en taske med materiale.

Erfaringer fra pilotprojektet

Samlet tidsforbrug

Til afvikling af pilotprojektet er der i alt brugt 144 timer, hvilket giver et gennemsnitligt tidsforbrug på 2,3 time på hver gennemført samtale med telefonpassere og kvinder i prostitution inkl. screening.

Beregnes tidsforbruget kun i forhold til samtaler med kvinder i prostitution bliver dette 5 timer pr. samtale inkl. forberedelse og efterbehandling.

Telefon- og internetrådgivning for prostituerede og kunder

Kompetencecenter Prostitution varetager to anonyme telefonrådgivninger for henholdsvis prostituerede og kunder samt en netbrevkasse via centrets hjemmeside. De 2 rådgivninger, der har hvert sit telefonnummer, har begge åbent 2 dage om ugen af 6 timer.⁶

Telefonrådgivning for prostituerede og andre berørt af prostitution

I 2007 har der i alt været gennemført 37 samtaler på telefonlinjen. Samtalerne fordeler sig mellem 31 opringninger fra prostituerede, 1 opringning fra en tidligere prostituerede samt 5 fra pårørende til prostituerede.

Da opringeren er anonym vides ikke, hvor mange forskellige personer opkaldene fordeler sig over.

Telefonrådgivning rettet mod prostitutionskunder

Da prostitution udfoldes på markedslignende vilkår, kan sælgeren af sex ikke betragtes isoleret fra køberen af sex. Undersøgelser viser, at 86 % af mænd over 18 år ikke har erfaringer med at købe sex. Blandt den gruppe på 14 %, der har, er der en polarisering mellem erfaring med 'et enkelt køb' og 'hyppige køb' af seksuelle ydelser.⁷

I 2007 har der været 274 registrerede opkald til Kompetencecenter Prostitutions kunderådgivning. Heraf var de 59 opkald fra rørlæggere.⁸ Ud af de resterende 215 opkald var de 164 fra kunder, 13 fra prostituerede og 38 ikke oplyst. Da opringeren er anonym vides ikke, hvor mange forskellige personer opkaldene fordeler sig over,

Det er vigtigt at pointere, at kun en lille del af de danske prostitutionskunder har henvendt sig til rådgivningen, og at gruppen ikke er repræsentativ, men at der netop er tale om mænd, der har haft en eller anden form for overvejelser omkring køb af sex.

Ud af de kunder, der har valgt at kontakte Kompetencecenter Prostitutions rådgivning, giver nogle udtryk for, at de oplever, at de har et u hensigtsmæssigt forhold til køb af seksuelle ydelser. De spørgsmål, der oftest dukker op i rådgivningen, er vedrørende problemer med prostitutionsafhængighed, 'skyld og skam' og 'seksuelt overførte sygdomme'.

For nogle af de kunder, der har benyttet rådgivningen, gør det sig gældende, at det ikke er selve den seksuelle ydelse, kunden har købt, men snarere forventningerne, spændingen og det, der foregår forud for købet, som har størst betydning. For andre er det udlevelsen af særlige seksuelle lyster, som de ikke kan udleve i deres parforhold, der er årsagen til deres sexkøb. Endelig spiller det at blive behandlet med omsorg i forbindelse med sexkøbet en central rolle for en del kunder.

⁶ Åbningstiden er mandag og torsdag kl. 10-16.

⁷ Claus Laurup, "Det skal ikke bare være en krop mod krop-oplevelse...", Videns- og Formidlingscenter for Socialt Udsatte 2005.

⁸ Rørlægger er betegnelsen for opkald, hvor opringeren forholder sig tavs.

Kompetencecenter Prostitution tilbyder ikke prostitutionskunder, som ønsker hjælp til at ophøre eller begrænse deres køb af seksuelle ydelser, egentlige behandlingsforløb men kan henvise gruppen til forskellige rådgivningstilbud, ligesom der findes behandlingstilbud i såvel offentligt som privat regi.

Netbrevkasse via Kompetencecenter Prostitutions hjemmeside

I forbindelse med Kompetencecenter Prostitutions hjemmeside er der oprettet en netbrevkasse. I 2007 var der 23 henvendelser.

I perioden, siden brevkassen blev oprettet februar 2006, har der samlet været 56 henvendelser. Henvendelserne fordeler sig mellem 12 fra prostituerede, 24 fra kunder, 9 fra pårørende til prostituerede eller kunder samt 11 studerende.

Psykologpulje

Kompetencecenter Prostitution administrerer en psykologpulje rettet mod voksne, der er eller har været i prostitution med henblik på at få bearbejdet de psykiske forhold, som er årsagen til, at de er - og forbliver - i prostitution. Psykologtilbud kan også gives til tidligere prostituerede for at forebygge tilbagevenden til prostitution. Derudover er der bevilliget midler til psykologisk bistand til begrænsning af prostitutionslignende adfærd blandt unge.

Det skønnes, at mange, der får bevilliget psykologhjælp, også vil have behov for anden støtte til at bryde med prostitutionssmiljøet. Det tilstræbes derfor, at bevilling af psykologbistand til den enkelte ikke står alene, men indgår i et samlet, helhedsorienteret tilbud til kvinden i prostitution. Tilbuddet kan, ud over psykologbistand, dække over støttende samtaler med Kompetencecenter Prostitutions socialfaglige medarbejdere, men kan også bestå af fx sundhedsfaglige og arbejdsmarkedsrettede tilbud.

I løbet af 2007 er der blevet etableret et landsdækkende korps af privatpraktiserende psykologer med særlig indsigt i prostitutions- og prostitutionsrelaterede problemstillinger. Der er i 2007 i alt bevilliget 26 psykologforløb af 11 timer. I særlige tilfælde er det muligt at forlænge psykologhjælpen med op til 11 timer.

Derudover er det muligt at bevillige unge under 18 år, der har prostitutionslignende adfærd, psykologhjælp. I denne forbindelse er Kompetencecenter Prostitution blevet kontaktet en enkelt gang i 2007. Henvendelsen kom fra en behandlingsinstitution, der havde en 17-årig pige i behandling, og ønskede hjælp til forløbet, da hun havde prostitueret sig for at få penge til sit misbrug.

Efter flere samtaler med pigen blev hun indstillet til psykologbehandling via Kompetencecenter Prostitution. Det viste sig imidlertid, at det var vanskeligt at forene flere forskellige behandlingsforløb – både tidsmæssigt og mentalt, hvorfor pigen valgte psykologbehandlingen fra for at koncentrere sig om sin misbrugsbehandling.



Forebyggelse af prostitution blandt unge

Efteruddannelseskurser

For at forebygge prostitution har Kompetencecenter Prostitution fokus på unge, der indgår i prostitutionslignende relationer eller på anden måde påtager sig roller i prostitutionsmiljøet som for eksempel chauffør eller ruffer.

Udsatte unge har en højere risiko end unge i øvrigt for at blive involveret i prostitutionsfeltet. Det skyldes, at unge anbragt på døgninstitutioner kan have været udsat for omsorgssvigt i barndommen og derfor have særligt vanskeligt ved at sætte grænser, eksempelvis på det seksuelle område. Derfor er en central indsats i Kompetencecenter Prostitution rettet mod døgninstitutionsområdet, idet en styrkelse af personalets viden og redskaber i forhold til prostitutionslignende adfærd blandt institutionernes unge har en væsentlig forebyggende betydning.

Efteruddannelses tilbuddet, der er gratis for den enkelte institution, retter sig også mod opholdssteder, plejefamilier og lignende tilbud, der yder en pædagogisk indsats i forhold til udsatte unge samt til kommunale tilbud for udsatte unge; fx gadeplansmedarbejdere, særlige klubber og belastede boligområder.

Kompetencecenter Prostitution har udviklet et uddannelseskoncept og en undervisningspakke med henblik på opkvalificering af personale på bl.a. døgninstitutioner. For at sikre implementeringen tilpasses undervisningen til den enkelte institution, hvor der tages hensyn til lokale behov, organisering m.v. Før hvert enkelt kursus tilrettelægges forløbet således, at der kan tages hensyn til stedets særlige kultur og den pædagogiske praksis. For eksempel skal planlægningen af øvelser se forskellig ud alt efter om det er 4 social pædagogiske opholdssteder med fire kulturer, budgetter og regelsæt eller én døgninstitution med en samlet ledelse.

Via Kompetencecenter Prostitutions opkvalificering og efteruddannelse, opnår personalet viden og nye kompetencer i forhold til håndtering af prostitutionslignende adfærd. Derudover får medarbejderne redskaber til, hvordan emnerne sex, følelser og de unges egne grænser kan indgå i det daglige arbejde med udsatte unge. En forudsætning for dette er imidlertid, at personalet får redskaber til at identificere adfærd og spotte andre signaler, der kan være tegn på, at den unge er ved at bevæge sig ind i prostitutionsfeltet.

Som nævnt tilbydes de enkelte institutioner et program, der er tilpasset de særlige opgaver og rammer, som den enkelte døgninstitution er underlagt. Herved fremmes, at kurset integreres i institutionens daglige arbejde. Tidligere erfaringer viser, at det er lettere for personalet at beskæftige sig med et emne, hvis der eksisterer en handlingsplan og et beredskab på området. Derfor arbejder Kompetencecenter Prostitution på at fremme, at den enkelte institution udarbejder skriftlige handleplaner, virksomhedsplaner og introduktionsmateriale og på anden måde systematisk arbejder på, at prostitutionslignende adfærd bliver et naturligt opmærksomhedsfelt for personalet i det daglige, pædagogiske arbejde.

Målet med kurserne er opsummerende, at deltagerne får

- viden og kompetencer til at identificere prostitutionstruede unge af begge køn
- mulighed for at udvikle eller genopfriske relevante dialogredskaber til arbejdet med de unge



- kompetencer til at afdække prostitutionstruede unges behov for pædagogisk og psykologisk støtte.

Kurserne er baseret på dialog mellem konsulenter og medarbejdere og mellem medarbejderne indbyrdes. Desuden bliver midler til implementering af den nye viden drøftet.

For de institutioner, der ikke ønsker at indgå i et længerevarende kursusforløb, tilbydes et minikursus på 3 timer med vidensformidling, debat, workshops samt orientering om Kompetencecenter Prostitution og tilbud om yderligere kursus.

Indsatsen i 2007

Døgninstitutionsområdet

Med henblik på kursusafvikling i 2007 udsendte Kompetencecenter Prostitution i december 2006 udsendte temadags- og kursusmateriale til 73 forskellige døgninstitutioner fordelt over hele landet med målgruppen udsatte unge mellem 14 – 18 år.

Erfaringen viser, at der som regel går der mange måneder fra en arbejdsplads henvender sig om et kursus til det faktisk kan gennemføres. Dels skal datoer passe ind i arbejdspladsens øvrige aktiviteter, medarbejderne skal frigøres og vikarer sættes ind, og dels kan der være akutte forhold som for eksempel voldelige unge eller stor personaleudskiftning, der gør at et kursus udsættes. Ved to af de gennemførte kurser gik der således op til 6 måneder fra aftalen blev indgået til kurset blev gennemført.

I alt er der modtaget positiv respons fra 8 - 9 døgninstitutioner.

De øvrige institutioner, som vi (i andre sammenhænge) har talt med, forklarer, at de har haft mere end rigeligt at gøre med overgangen til kommunesammenlægningerne og den betydning det specifikt har haft for dem, hvorfor de ikke har haft ressourcer til at tage imod Kompetencecenter Prostitutions tilbud om opkvalificering

De socialpædagogiske opholdssteder

I efteråret 2006 deltog KCs efteruddannelsesmedarbejder på 2 konferencer, der var arrangeret af LOS (Landsforeningen af socialpædagogiske opholdssteder). Konferencerne blev fulgt op af en artikel i deres månedsblad om ungeprostitution og Kompetencecenter Prostitutions tilbud om temadage og kurser.

Det er uddannelseskonsulenternes vurdering, at de socialpædagogiske opholdssteder ikke har været synderlig berørt af kommunesammenlægningerne og at de bruger kurser/temadage til at erhverve specifikke kvalifikationer, som både kan bruges i hverdagen med udsatte unge, men også kan anvendes til at profilere netop deres opholdsted i det store udbud.

Kommunerne

Hen over foråret 2007 indsamlede Kompetencecenter Prostitution oplysninger på kontaktpersoner og ledere indenfor ungeområdet i de 20 største kommuner (ekskl. København)

I løbet af sommeren 2007 blev alle 20 kontaktpersoner ringet op med det formål at fortælle om Kompetencecenter Prostitutions efteruddannelsesenhed og dets tilbud – samt høre, hvilke behov de enkelte kommuner oplever de har i forhold til opkvalificering . Kontakten førte til telefonsamtaler med 12 kommuner, der efterfølgende fik tilsendt materiale. De kommuner, som det ikke lykkedes at få telefonisk kontakt til, fik tilsendt introduktionsbrev samt materialer.



Indsatsen har foreløbig givet positiv respons fra 6 kommuner

Derudover har flere kontaktpersoner sendt mails tilbage, hvori de takker for det tilsendte materiale, som de synes ser interessant ud, men samtidig fortæller at de har meget travlt og gerne vil have lov at vende tilbage på et senere tidspunkt.

Samlet efteruddannelsesuddannelsesaktivitet i 2007

I 2007 har i alt været afviklet 19 temadage af tre timers varighed og 12 kursusdage af 7 timers varighed for døgninstitutioner og socialpædagogiske opholdssteder samt kommuner. Den konkrete kursuslængde har varieret fra én op til tre dage.

Endvidere er der afholdt kurser for 6 opholdssteder, en gruppe kommunalt ansatte og en døgninstitution.

Øvrige aktiviteter

Udover kursusvirksomhed har Kompetencecenter Prostitution deltaget i følgende netværk og følgegrupper:

- Kompetencecenter Prostitution har medvirket til en hel kursusdag med Ungdommens Vels medarbejdere.
- Uddannelseskonsulenterne blev kontaktet af Børnesagens fællesråd om afvikling af workshops i forbindelse med en konference omhandlende ungeprostitution. Konference blev dog senere aflyst.
- Kompetencecenter Prostitution har deltaget i følgegruppen vedr. Århus Kommunes undersøgelse af unges salg og køb af sex via internettet. Her blev et elektronisk spørgeskema indsat på hjemmesiden Cyberhus.dk, som er et projekt under Ungdommens Vel. Følgegruppen bestod af fagpersoner fra Århus Kommune (Børn og Ungelæge, seksualundervisere, sundhedsstab, kommunikationsafdeling), Kompetencecenter Prostitution samt Ungdommens Vel. Undersøgelsen førte til ca. 2.600 elektroniske besvarelser fra unge i aldersgruppen 13-24 år. Undersøgelsen blev sat i gang i juni 2007 og afrapporteringen forventes afsluttet i februar 2008.
- En forebyggende kampagne mod unge mænds sexkøb har trukket på Kompetencecenter Prostitutions efteruddannelseskonsulenter. Kampagnens annoncer, hjemmeside med oplysning og et indlagt debatprogram er målrettet aldersgruppen 15-25 år, særligt elever ved gymnasiet og de tekniske skoler. I følgegruppen har reklamebureauet Public, Ligestillingsministeriet, Børn og Unge enheden i Servicestyrelsen samt Kompetencecenter Prostitution været repræsenteret. Første møde blev afholdt i juni 2007 og kampagnens materiale offentliggøres i løbet af foråret 2008

Vidensproduktion om unge med prostitutionslignende adfærd

Kompetencecenter Prostitution udgav i samarbejde med Fagområde Prostitution i 2006 første del af undersøgelsen "Betalt seksuel udnyttelse af udsatte unge". Denne første undersøgelsesdel indeholder en bearbejdning af interview med medarbejdere på socialpædagogiske opholdssteder og døgninstitutioner for udsatte unge. Rapporten afdækker personalets problemstillinger i arbejdet med unge, der får betaling for sex.



Medio 2008 udgives anden del af undersøgelsen. Denne del har fokus på et antal unge, der har fået betaling for sex og deres seksuelle præferencer. Det er lykkedes at gennemføre en mindre undersøgelse om betalt seksuel udnyttelse blandt ca. 100 udsatte unge. Det har vist sig at være meget vanskeligt at indhente interviewdata og spørgeskemadata blandt udsatte unge med erfaringer for betalt seksuel udnyttelse. Derfor bliver hovedvægten lagt på en særlig bearbejdning af de data, Sundhedsstyrelsen har indhentet i deres undersøgelse "Ung 2006". Årsagen er bl.a., at netop denne gruppe er særlig skrøbelig og derfor kun vanskeligt lader sig interviewe. Undersøgelsen vil derfor ikke indeholde kvalitativ viden baseret på interview med unge.

Sidste del af undersøgelsen er primært finansieret af Fagområde Prostitution. Kompetencecenter Prostitution deltager i undersøgelsen bl.a. for at sikre anvendeligheden i kvalificeringsarbejdet overfor personalegrupper.



Metodeudvikling og vidensproduktion

Drøftelse af metodiske problemstillinger og dilemmaer i det opsøgende arbejde er fortsat i 2007. Blandt andet har der været fokus på processen ud af prostitution fra den første kontakt over motiverende samtaler til brobygning i kommunalt regi og de immanente problemstillinger, medarbejderne møder. Med medarbejdere spredt over tre lokationer bliver metodemøderne samtidig et forum for faglige diskussioner og afsøgning af fælles værdier og holdninger.

Den første kontakt til kvinder i prostitution

Der er i 2007 afviklet et pilotprojekt omkring kontakt til kvinder i escort- og privat prostitution. Erfaringerne herfra kan give anledning til en forsigtig sammenligning mellem dette prostitutionsfelt og massageklinikprostitution. Det skal pointeres, at den foreløbige indsats rettet mod escort og privat prostitution alene har haft som sigte at udbrede kendskabet til Kompetencecenter Prostitution, og ikke, til forskel for indsatsen mod massageklinikker, at opbygge et personligt kendskab til kvinderne i branchen. Det er derfor ikke muligt at foretage en direkte sammenligning.

De foreløbige erfaringer tyder på, at de temaer, som drøftes med kvinderne indenfor hhv. massageklinik- og escort/privat prostitution generelt er sammenfaldende. Dog peger pilotprojektet på, at bekymring omkring egen sikkerhed primært er et problem indenfor escort og privat prostitution.

Hvor den socialfaglige medarbejder ved besøg på en massageklinik hurtigt kan skifte fra en strategi, der sigter mod øget kendskab til Kompetencecenter Prostitution, til relationsarbejde, tyder erfaringerne fra pilotprojektet på, at dette er vanskeligere, når der tages telefonisk kontakt. I betragtning af hvor tidskrævende opsøgende arbejde på massageklinikkerne er, er der imidlertid basis for en egentlig erfaringsopbygning af 1. gangs kontakt via telefon frem for personligt fremmøde, og hvor ressourceforbrug og resultater kan sammenlignes.

Registreringskemaerne

Medarbejderne foretager et omfattende registreringsarbejde i forbindelse med det opsøgende arbejde, telefonrådgivning og øvrige aktiviteter. Registreringerne bruges dels til dokumentation af centrets indsats, dels til afdækning af prostitutionsfeltet. Samtidig giver registreringskemaerne indsigt i arbejdsmetoder og tilgang til prostitutionsområdet og kan danne udgangspunkt for refleksion over metoder, forforståelser og prioriteringer.

Behov for mere viden

Både i forskningen og den offentlige debat om prostitution er der en polarisering mellem dem, der mener at prostitution bør betragtes som et erhverv på lige fod med andre og dem, der mener, at prostitution er forbundet med stor risiko for fysiske, psykiske og sociale skader og derfor bør begrænses. I den sammenhæng nævnes en række forskellige fordele og ulemper ved at prostituere sig.

Diskussionen foretages ofte på et ideologisk grundlag, hvorfor Kompetencecenter Prostitution i samarbejde med fagområde Prostitution har igangsat en kortlægning af såvel de fordele som de risici, som kvinder med erfaring med massageklinikprostitution kan berette om. Undersøgelsen tager udgangspunkt i, at prostitution er et socialt problem. Fokus for undersøgelsen vil være at gennemgå de prostitueredes problemstillinger samt positive oplevelser i prostitution; herunder afdækning af de

fastholdende faktorer. Undersøgelsen, der forventes færdig ultimo 2008, vil blandt andet inddrage de registreringskemaer, som Kompetencecenter Prostitutions medarbejdere udfylder i forbindelse med det opsøgende arbejde på massageklinikker.



Øvrige aktiviteter

Teater- og bog projekt

For at bidrage til forståelsen af prostitutionsområdet ønsker Kompetencecenter Prostitution at benytte andre formidlingsformer end traditionelle formidlingsformer som rapporter. I samarbejde med eksterne partnere arbejdes der derfor på dels en bogudgivelse, dels en teateropsætning. Begge produkter vil tage udgangspunkt i karakteristiske kvindetyper i prostitutionsmiljøet og deres livshistorier.

En bog om livet i prostitution

På basis af 12 interview med kvinder med prostitutionserfaring vil der blive tegnet et billede af den enkelte kvinde, hendes livshistorie og hendes miljø i prostitution og privat. Ved hjælp af en række portrætter ønsker Kompetencecenter Prostitution at komme bag om myterne om prostitution og give læseren en mere nuanceret indsigt i hvad prostitution kan betyde for den enkelte. Bogen, der forventes udgivet ultimo 2008, bliver til i samarbejde med 'Arkitekt Kommunikation'.

Teateropsætning om prostitution

På baggrund af bogen vil der blive opført et teaterstykke om prostitution, som ønskes formidlet bredt. Der er taget kontakt med det turnerende egnsteater 'Baggårdsteatret' om opsætning. Premiere forventes ultimo 2008 i København.

Forebyggelse af prostitution blandt unge i Østersøregionen

Kompetencecenter Prostitution er involveret i et pilotprojekt omkring forebyggelse af trafficking til prostitution af unge af begge køn mellem 14 og 18 år mellem Polen, Litauen, Letland, Estland, Rusland og de nordiske lande. Pilotprojektet har til formål at forebygge trafficking indenfor den nordlige dimensions region samt forme en platform for den transnationale dialog om forebyggelse af trafficking til prostitution. Sigtet er at styrke den sociale indsats via udvikling af kompetencer og erfaringsopsamlinger blandt praktikere på tværs af landegrænser.

Dette sker dels gennem en referencegruppe, hvis medlemmer udpeges af de respektive deltagerlande på myndighedsniveau. Dels afholdes to undervisningsseminarer for socialarbejdere fra udvalgte sociale institutioner (offentlige og private centre) målrettet særligt udsatte børn og unge.

Formålet med seminarerne er at udveksle erfaringer og indsatser blandt socialarbejdere og institutionspersonale, som arbejder med socialt udsatte unge på børnehjem og i andre offentlige og private institutioner. Sigtet er at kvalificere deltagerne til at arbejde forebyggende med trafficking til prostitution samt introducere redskaber til at styrke det tværfaglige samarbejde mellem politi, socialarbejdere, NGO'er og sundhedsområdet. Projektet finansieres af Nordisk Ministerråd.



Planer for 2008

Den nuværende bevilling til Kompetencecenter prostitution ophører med udgangen af 2008. I denne forbindelse skal der foretages en ekstern evaluering af centrets arbejde. Evalueringen forventes færdig medio 2008.

Kompetencecenter Prostitution vil i 2008 fortsætte det arbejde, som allerede er igangsat. Blandt andet vil de kommuner og politikredse, der endnu ikke er etableret kontakt til, blive opsøgt. Derudover planlægges der en række nye initiativer:

- Det opsøgende arbejde rettet mod borgere i prostitution vil i 2008 blive udvidet til at omfatte prostitution via internettet ligesom der planlægges med opsøgende arbejde indenfor barmiljøet.
- Det påbegyndte arbejde med escortprostitution vil blive videreført og udviklet i løbet af 2008.
- Kompetencecenter Prostitution vil fortsat tilbyde opkvalificering af de kommunale socialforvaltninger, døgninstitutionspersonale og andre, der er i berøring med prostitutionsfeltet. Som en del af dette arbejde vil der blive udarbejdet to faglige håndbøger: én for personalet på døgninstitutioner og én for kommunale sagsbehandlere.

Samarbejde med Københavns kommune

Der er indgået samarbejdsaftale med Københavns kommune om et særligt uddannelsesforløb for udvalgte medarbejdere i kommunens socialcentre, rådgivningscentre samt gadeplansindsatsen, der gennem deres jobfunktion kan komme i kontakt med unge eller voksne, der er i prostitution eller på vej ind i prostitution. Uddannelsen skal sikre kommunen en bedre viden om de problemer, prostitution kan medføre samt udvikle medarbejdernes kompetencer i forhold til at håndtere borgere, der prostituerer sig samt prostitutionstruede unge.

På døgninstitutionsområdet er det aftalt, at kommunens 26 institutioner, der har unge mellem 12 og 18 år som målgruppe, skal opkvalificeres om forebyggelse af ungeprostitution. Det vil ske ved hjælp af temadage ude på den enkelte institution.

Københavns kommune har ansøgt om SATS-puljemidler til et 3-årigt forsøg med tilbud om samtaleforløb til prostitutionskunder, der ønsker rådgivning og hjælp til at ophøre med at købe seksuelle ydelser. Projektet afvikles i et samarbejde mellem kommunen, Kompetencecenter Prostitution og Sexologisk Klinik på Rigshospitalet. Henvielse til tilbuddet vil kunne ske via Kompetencecenter Prostitutions telefon- og internetrådgivning, mens selve samtaleforløbet varetages af Sexologisk Klinik⁹.

Formidling af viden om prostitutionsfeltet

Kompetencecenter Prostitution har som én af sine opgaver at udbrede kendskabet til prostitution. Derfor, og som en afslutning på projektperioden, vil der ultimo 2008 blive udgivet en bog, der beskriver forskellige former for prostitutionsliv, samt blive premiere på et teaterstykke om prostitution. Danmarks Radios undervisningsafdeling planlægger en uddannelsesrække om prostitution, hvor der trækkes på Kompetencecenter Prostitutions kontakter til prostitutionsmiljøet.

⁹ Projektet fik ikke bevilliget midler fra satspuljen.

Desuden forventes en undersøgelse af såvel oplevede fordele som fysiske, psykiske og sociale risici forbundet med prostitution offentliggjort omkring årsskiftet 08/09.

Endelig forventer fagområde Prostitution, Udsatteenheden, at 2. del af undersøgelsen ”Betalt seksuel udnyttelse af udsatte unge” offentliggøres medio 2008.

Planlagte efteruddannelsesaktiviteter

Udover den omfattende efteruddannelse, som er aftalt med Københavns kommune, har efteruddannelseskonsulenterne flere aftaler om kursusafholdelse samt temadage med døgninstitutionspersonale og socialpædagogiske opholdssteder samt med familieplejen i Ålborg.

Center mod Menneskehandel

Ligestillingsafdelingen varetager på regeringens vegne indsatsen til bekæmpelse af handel med mennesker. Handlingsplanen udmøntes i Center mod Menneskehandel (CMM), som er placeret i Servicestyrelsens Udsatteenhed i det faglige område Overgreb og Prostitution.

Som én af CMMs leverandører vil handleplanen mod menneskehandel få indflydelse på Kompetencecenter Prostitution. Det opsøgende arbejde vil blive udvidet til også at dække handlede kvinder og mænd i prostitution, og i samarbejde med Reden International skal Kompetencecenter Prostitution etablere og varetage et mødested (beliggende i København) for handlede kvinder og mænd. Mødestedet, der vil have åbent 3 dage om ugen af 5 timer, vil tilbyde undervisning i bl.a. sikker sex, engelsk og IT, og der vil blive tilknyttet en speciallæge i gynækologi. Målgruppen er klinik- og gade prostituerede udsat for menneskehandel samt udenlandske prostituerede.

Kompetencecenter Prostitution indgår i bemanningen af en døgnåben hotline, som alle, der får kendskab til menneskehandel, kan benytte. Via CMM etableres et udvidet samarbejde med såvel Udlændingenservice som med Rigspolitiets Nationale Efterforskningscenter (NEC). Blandt andet vil Kompetencecenter Prostitution være til rådighed på politistationen, når politiet foretager razziaer på massageklinikker. De socialfaglige medarbejdere får i denne forbindelse til opgave at rådgive de kvinder, der tages med på politistationen, samt tage vare på mennesker udsat for menneskehandel og tilbyde dem et beskyttet botilbud.

De nye opgaver, som Kompetencecenter Prostitution skal løse for CMM, fordrer, at der ansættes nye medarbejdere i 2008 samt at samtlige Kompetencecenter Prostitutions socialfaglige medarbejdere får tilført de kompetencer, som er nødvendige for deres arbejde med prostituerede udsat for menneskehandel.

